

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa D. R.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości
przy ul. [...] w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 14 lipca 2021 r., sygn. akt I ACa 248/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecz adw. P. T. wynagrodzenie w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 lipca 2021 r. powód D. R. oparł wniosek o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., tj. nieważności postępowania.

Wskazać należy, że nie zachodzi ż nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę w granicach zaskarżenia także z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Nieuprawnione jest bowiem twierdzenie skarżącego, że w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie został on pozbawiony możliwości obrony swych praw przez to, że jako osoba tymczasowo aresztowana – mimo składanych wniosków z 4 lipca 2021 i 12 lipca 2021 r. – nie został on doprowadzony na rozprawę apelacyjną, która odbyła 14 lipca 2021 r. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przewidziana w art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości swych praw występuje wtedy, gdy strona postępowania, wbrew swej woli, zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części. Ocena czy doszło do nieważności postępowania wymaga uprzedniego rozważenia, czy w konkretnej sprawie nastąpiło naruszenie określonych przepisów procesowych, czy uchybienie to miało wpływ na możliwość działania strony oraz czy mimo zaistnienia tych dwóch przesłanek, strona mogła bronić przysługujących jej praw. Tylko przy kumulatywnym spełnieniu tych wszystkich warunków można mówić o

pozbawieniu strony możliwości obrony jej praw prowadzącym do nieważności postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 84/21, III CSK 84/21, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2021 r., IV CSKP 92/21, OSNC 2022, nr 1, poz. 9, postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2021 r., II CSK 63/21, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2021 r., V CSKP 20/21, nie publ.). Analiza akt sprawy wskazuje, że brak jest podstaw do wyprowadzenia wniosku, iż powód został rzeczywiście pozbawiony możliwości obrony swych praw w postępowaniu apelacyjnym, w toku którego w imieniu powoda działał pełnomocnik procesowy w osobie adw. P. T., który aktywnie uczestniczył także w rozprawie apelacyjnej w dniu 14 lipca 2021 r. (k. 551-552). Działanie profesjonalnego pełnomocnika w ramach postępowania drugoinstancyjnego wiązało się z właściwym zabezpieczeniem interesów powoda, bez konieczności jednoczesnego jego stawiennictwa na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 lipca 2021 r. Nieuwzględnienie wniosku strony pozbawionej wolności o zapewnienie jej osobistego udziału w rozprawie apelacyjnej nie jest równoznaczne z pozbawieniem możliwości obrony praw tej strony postępowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 2017 r., II CSK 156/17, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2020 r., III CSK 319/19, nie publ. i z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 427/20, nie publ.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz przepisy § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265). O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym postanowiono na podstawie przepisów § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 oraz § 2 pkt 1 i § 4 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

[as

al]

